

ชวนชมพันธุ์ซูเปอร์ไวท์

แหล่งที่มาและประวัติ

นายสมภพ ยมกกุล ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ “การวิจัยเชิงถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับด้วยรังสีแกมมาสู่เกษตรกร” ซึ่งเป็นโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมี รองศาสตราจารย์ อรุณี วงศ์ปิยะสถิตย์ เป็นหัวหน้าโครงการ เมื่อปี พ.ศ. 2546 หลังจากผ่านการฝึกอบรมของโครงการ ได้นำเมล็ดชวนชมพันธุ์ยักษ์ใบเรียว (*Adenium somalense* var. *somalense*) ซึ่งมีดอกสีชมพูอ่อน ขอบกลีบดอกสีแดง ใบยาวรูปแถบสีเขียว ขอบใบเป็นคลื่น ไม่มีสี เส้นกลางใบสีขาว ไปฉายรังสีแกมมาแบบเฉียบพลัน จากเครื่องฉายรังสีแกมมารุ่นมาร์ควัน ซึ่งมีซีเซียม-137 เป็นต้นกำเนิดรังสีของศูนย์บริการฉายรังสีแกมมาและวิจัยนิวเคลียร์เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2546 ด้วยปริมาณรังสี 200 เกรย์ นำเมล็ดที่ผ่านการฉายรังสีไปปลูกที่สวนชวนชม เอ็น. เอส. ดี ถนนพุทธมณฑลสาย 2 เขต บางแค แขวงบางแคเหนือ กรุงเทพฯ ปฏิบัติดูแลรักษาตามความเหมาะสม เมื่อต้นเจริญเติบโตจนออกดอก สามารถคัดเลือกต้นที่มีลักษณะกลายพันธุ์ที่แปลกใหม่และแตกต่างไปจากพันธุ์เดิม คือมีดอกสีขาว แต่ยังคงลักษณะดอกเหมือนพันธุ์เดิม ออกดอกได้ดกและบ่อยกว่าพันธุ์เดิม ใบเป็นรูปหอกกลับ สีเขียวเข้ม ใบห่อขึ้น ขนาดใบกว้างขอบใบเรียบไม่มีสี เส้นกลางใบสีขาว จึงได้แยกส่วนกลายพันธุ์ออกมาขยายพันธุ์ด้วยวิธีเสียบกิ่ง ได้ต้นกลายที่มีลักษณะคงที่ จึงตั้งชื่อพันธุ์ใหม่นี้ว่า ซูเปอร์ไวท์ (Super White) มีการผสมตัวเองได้เป็นฝักคิดเมล็ดตามปกติสามารถนำเมล็ดมาปลูกขยายพันธุ์ได้อีกทางหนึ่ง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ประดับยืนต้น วงศ์ Apocynaceae

ลำต้น ลักษณะลำต้นสูงใหญ่แข็งแรง เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วตามลักษณะของชวนชมพันธุ์ยักษ์ เป็นไม้เนื้ออ่อน อวบน้ำ ต้นและกิ่งเป็นลำกลม ๆ รูปทรงกระบอกหรือรูปขวด เปลือกบาง ผิวค่อนข้างเรียบ สีเขียวอมเทา การแตกแขนงของกิ่งไม่เป็นระเบียบ ถ้าเกิดแผลที่ลำต้นและกิ่งก้าน จะมียางสีขาวใสไหลซึมออกมา ส่วน โคนของลำต้น เรียกว่า โขด มีลักษณะอวบน้ำโป่งพองอยู่ใต้ดิน มีขนาดใหญ่และแข็งกว่าส่วนอื่น ๆ มีเนื้อไม้เล็กน้อย มี เนื้อเยื่อลำเลียงน้ำจากรากไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆ และมีเนื้อเยื่อเก็บน้ำเพื่อรักษาสมดุลของลำต้น ระบบรากเป็นรากฝอย แตกแขนงเป็นจำนวนมาก

ใบ มีลักษณะเป็นใบเดี่ยว เวียนสลับทิศทางรอบกิ่ง ออกหนาแน่นบริเวณปลาย กิ่ง ใบรูปหอกกลับ สีเขียวเข้ม ใบห่อขึ้น ขนาดใบกว้าง ขอบใบเรียบไม่มีสี เส้นกลางใบสีขาว

- ดอก** ดอกสีขาว ออกเป็นช่อตามบริเวณปลายยอดและส่วนต่าง ๆ ของกิ่ง ออกดอกได้ดกและบ่อยกว่าพันธุ์เดิม บานพร้อมกันทั้งช่อ กลีบดอกรูปไข่ ปลายกลีบดอกแหลม มีกลีบดอก 5 กลีบ โคนกลีบมีลักษณะเชื่อมต่อกันเป็นหลอด หลอดดอกด้านในสีเขียว (Green-Yellow Group # 1C¹) เกสรตัวผู้ 5 อัน ก้านเกสรตัวผู้สีขาว เกสรตัวเมีย 1 อัน ก้านเกสรตัวเมียสีเขียวเช่นเดียวกับหลอดดอกด้านใน กลีบเลี้ยงมีลักษณะเป็นกลีบเล็ก ๆ รูปรีปลายแหลม อยู่รอบ โคนดอกและติดแน่นอยู่ที่ฐานรองดอก แม้กลีบดอกจะร่วงโรยไปแล้วก็ตาม
- ฝัก/เมล็ด** ออกเป็นฝักรูปเขาคู๋ ทรงกระบอก ส่วนโคนและปลายเรียวแหลม ฝักอ่อนสีเขียวและเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเมื่อแก่เต็มที่ ภายในฝักแก่มีเมล็ดรูปทรงกระบอก สีน้ำตาลอ่อน มีพู่ขนสีน้ำตาลอ่อนติดอยู่ทั้ง 2 ข้างของเมล็ด เมื่อฝักแก่จะแตกตรงรอยตะเข็บ เมล็ดที่มีพู่จะปลิวไปตามลม
- ลักษณะอื่น ๆ**
- ก. มีการเจริญเติบโตเร็วมาก
 - ข. ดอกสีขาว ออกดอกเป็นช่อตามบริเวณปลายยอดและส่วนต่างๆของลำต้น ดอกดก และออกได้บ่อย
 - ค. สามารถขยายพันธุ์เพื่อเพิ่มจำนวนได้อย่างรวดเร็วด้วยวิธีเสียบกิ่งและเพาะเมล็ด

^{1/} เทียบสีจากแถบเทียบสีมาตรฐานของ The Royal Horticultural Society (RHS Colour Chart)

(ก)

(ข)

ลักษณะต้นและดอกของชวนชมพันธุ์ยักษ์ใบเรียว (ก) ซึ่งเป็นพันธุ์เดิม เปรียบเทียบกับพันธุ์ใหม่ ชูปเปอร์ไวท์ (ข)

ลักษณะดอกของชวนชมพันธุ์ยักษ์ใบเรียว (ซ้าย) ซึ่งเป็นพันธุ์เดิม เปรียบเทียบกับพันธุ์ใหม่ ชูปเปอร์ไวท์ (ขวา)

ลักษณะฝักและเมล็ดของพันธุ์ชูปเปอร์ไวท์